

Hajóépítők

A hatvanas évek elején már nagyon foglalkoztatott, hogy egy nagy ciklust kellene írni az életemről. Egy-két vers már készen is volt, de a keretet, az életemről szóló írások „foglatát” nem találtam az istennek sem.

Sok helyen leírtam már, hogy közel húsz évet töltöttem az Óbudai Hajógyárban, ugyanis a Kulturális Akadémia elvégzése után megéreztem, hogy a KISZ KB nem nagyon tart igényt a szolgálataimra. Nem mentem vissza a Fiatal Művészek Klubjába igazgatónak, de nem lettem külkerületi kultúrotthon-vezető sem, hanem egy ideig szabadúszóként tengettem életemet, míg a hajógyár munkaügyi osztályának áldott emlékű vezetője, Sinka Jóska, fel nem vett „félfutballista” státuszba, mint „szociológust”!

Szép időt töltöttem az osztályon, soha nem felejttem el őket.

Aztán áthívtak a Hajó-Daru üzemi laphoz, majd átvettem az üzemi könyvtárat (vagy fordítva?). Szinte minden napomat bent töltöttem, kivéve ha író-olvasó találkozóra hívtak vidékre, vagy – már később, mikor anyagot gyűjtöttem az Alvilági portyához – ha a zsarukkal jártam a pesti éjszakákat, netán elfogásokban vettem részt. De még ez is belefért az időmbe, néha naponta három műszakban ügyködtem, de bírtam!

Imádtam a hajógyárat, reggeltől estig otthonomnak éreztem.

Ám az életemről szóló „monumentális” ciklushoz még semmi indíttatás! Legalább egy jó cím jutna az eszembe, fohászkodtam gyári csavargásaim közepette, de semmi, semmi, semmi.

Egy nyári napon az óbudai gyáregység művelődési házában borozgattunk Molnár Béla igazgatóval, legkedvesebb gyári barátommal (még arra is emlékszem, hogy szemelt rizlinget szlopláltunk). Béla kitöltötte a poharakat, lassan, „gyakorlottan”, s a kéjes előkészítés után már – elképzelve az első kortyok nagyszerűségét! – nyúltam volna a testes pohár után – mikor az kiugrott az ujjaim közül és komótosan arrább sétált

Amikor felakadt szemmel újra el akartam marni a kupát (közben magamban azon rémüldeztem, hogy „Atyaisten! Már itt tartok? Hiszen ma még nem is ittam semmit, csak azt a két feketecímkés cseresznyét!”), szóval, mikor harmadjára nyúltam a fickándozó pohárért, már a tudatomig is elért, hogy a föld reng, reng az iroda, reng a sziget! Kimeredt szemmel néztem nagy haveromra, hogy földrengés van vagy mi a kaka? Ő nevetve csak annyit mondott „Kezdenek a gorombakovácsok!” – s kimutatott az ablakon a pár lépésre álló hatalmas műhelyre. Gyorsan lehörpintette a borát és nyitotta az ajtót, mert én már rohantam megnézni azt a csodát, a „gólem lábú” háznyai gőzkalapácsot, amint gigantikus szuszogással, dübörgéssel, szikraesővel birkózik, küzd egy emberderék vastagságú, daruk-emelte izzó tengellyel!

Megpeccételődött a sorsom! Megvolt a „foglatat”, megvolt a rengő sziget és megvolt a ciklus címe is: Gorombakovácsok.

Három vagy négy gyári korszakot kellene ismertetnem.

A munkaügyről átkerültem a szakszervezeti könyvtárba, mivel az addigi könyvtáros nőt áthelyezték. Ebből a korszakból a gyár híres irodalmi színpadát említeném, amit Molnár Béla barátom vezetett. A színpad nagyon népszerű volt, rengeteg új dolgot találtunk ki, többek között az Irodalmi Presszót, aminek az volt a lényege, hogy az angyalföldi gyáregység kultúrotthonának nagytermét presszónak rendeztük be. A pultosok, a felszolgálók – elegáns pincér-öltözékben – a színpad tagjai voltak, a zongoránál gyakran ott ült Dénes Margit zeneszerző, aki a legváratlanabb pillanatokban megzenésített verseket adott elő. A színpad tagjai pedig – lányok, fiúk – felszolgálás közben hirtelen megálltak és verseket szavaltak a közönség nagy gyönyörűségére, majd folytatták a pincéri munkát. Gyakran két-háromszáz ember hallgatta előadásukat. Volt olyan is, hogy az ajtóban álló könyvtárospultnak támaszkodó, barnaköpenyes könyvtárnok kezdett el verseket kántálni.

Ez voltam én.

Részlet Soós Zoltán kéziratos visszaemlékezéseiből